

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 40 Din
za inozemstvo 18—

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravištvot

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošt. čerkov.
zavodu št. 11.842.

Sporazum z Italijo pred ministriškim svetom.

PODPIS SE IZVRŠI NAJBREŽ DANES.

Beograd, 31. julija. (Izv.) Ministriški svet je imel od 10. do 13. ure sejo in najprej razpravljala o ožjem komiteju, ki ima izvrševati kontrolo nad razdeljevanjem vojne odškodnine. Sklenjeno je bilo, da bo vodila kontrolo še vsaj ena vlada sama. Nato je bilo votiranih 6 milijonov za rento za rešitev agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini. Ministriški svet je razpravljala tudi o kandidaturi knjižničarja Narodne knjižnice, Jovana Tomića, za državnega svetnika in je bilo prepričano ministriškemu predsedniku Pašiću, da se sporazume tozad-

derno z g. Davidovičem.

Sledila je razprava o italijanskem vprašanju. Sporazum z Italijo je perfekten. Naša vlada bo takoj obvestila italijansko o svojih sklepih glede podpisa sporazuma o izvršitvi rapalske pogodbe in podpore zadrskih konvercij. Podpis se najbrže izvrši jutri. 5 dni po podpisu sporazuma izprazni Italijani Sušak, 12 dni pozneje pa tretjo cono v Dalmaciji. Končno je bil izvoljen komitej, obstoječ iz ministrov Pašića, Ninčiča, Pribečevića in Krstelja, da določi kandidata za rešitev reškega vprašanja.

Seja narodne skupščine.

INTERPELACIJE. — EKSPLOZIJA V BITOLJU.

Beograd, 31. julija. (Izv.) Danes je bil v skupščini interpelacijski dan. Seja se je pričela ob 10.30. Posl. Jovan Popović je interpeliral finančnega ministra radi pomanjkanja soli v Bosni. Dr. Kumanduri je pojasnil, da je porazdelitev soli radi pomanjkanja zaprtih vagonov močno otežkočena. Ker je bil vojni minister odsoten in ni mogel odgovorjati na razne interpelacije, je bila seja takoj nato prekinjena.

Popoldanska seja narodne skupščine se je začela danes ob 17. Prvi je govoril vojni minister, ki je odgovarjal na interpelacijo posl. Cirkovića glede eksplozije v Bitolju. Izjavil je, da je bila imenovana posebna komisija, ki je preiskala vzroke oziroma krivdo eksplozije v Bitolju. Povdarjal pa je, da so civilne oblasti v veliki meri odgovorne za nesrečo, ker se na mnogokratno zahtevo divizijske oblasti niso stavili na razpolago specialni vozovi za prevoz municije. Potem je govoril radikalec Cirković, ki je konstatiral, da so vsi možni čimtelji prihiteli na pomoč, samo kraljeva vlada da je pozabila na svojo dolžnost. Govoril o vlogi Bitolja pri ustvarjanju naše države, o njegovem trgovskem in kulturnem pomenu, dokazuje, da so eksplozije krive kompetentne vojaške oblasti, ki niso posvečale municiji dosti pažnje, niti se niso ozirale na nevarnost, ki preti Bitolju. Mesto Bitolj je večkrat zahtevalo, da se municija odstrani, istotako tudi druge oblasti, ven-

dar se jim ni hotelo ugoditi. Z odgovorom vojnega ministra ni zadovoljen, ker se minister niti ni potrudil, da bi prečital poročilo anketne komisije. Zahteva, da se krivci najstrožje kaznujejo in da se da Bitolju polna odškodnina.

Posl. Kristan je nato v svojem govoru poudarjal, da to ni bila tragedija Bitolja, temveč vse naše države. V Ljubljani se je pred vojno in tekom vojne zgodil sličen slučaj. V isti nevarnosti se nahajala tudi Sarajevo. Vpraša, ali so vojne oblasti kaj ukrenile, da se take nesreče v prihodnje onemogočijo. Konstatira, da je poročilo komisije že nekaj mesecev izgotovljeno in izročeno. Kritizira tudi, da se pri takih katastrofah niti krivda na najnižjega človeka. Ako bi bila municija odstranjena, se tudi ne bi mogla uneti vsled nerodnosti katerega vojak. Predlaga, da anketna komisija skupščine pregleda poročilo in da se potem na podlagi tega poročila postopa.

Posl. Jeremić (zemljoradnik) zahteva, da se tudi iz Smedereva, kjer se nahajala 320 vagonov municije, le-ta pravčasno odstrani, da tudi tam ne pride do kake nesreče. Potem govori posl. Sajić, ki predlaga prosti prehod na dnevni red, kar skupščina sprejme. Razpravljalo se je potem še o interpelaciji glede neko-

rektnih manipulacij pri inženjerskem oddelku vojnega ministristva.

eSja je bila zaključena ob 19.15 in se nadaljuje jutri ob 8. z istim dnevnim redom: razprava o raznih interpelacijah.

Vprašanje izplačevanja vojne odškodnine.

KOMPROMISNI PREDLOG VLADE.

Beograd, 31. julija. (Izv.) Odbor, ki razpravlja o zakonu o vojni odškodnini, je imel danes popoldne dolgo sejo, tekom katere je nastal spor med vlado in odborom. Odbor je zahteval, da se izdajo 3% obresti in 2% amortizacija, da se amortizacija in obresti takoj začno izplačevati in da bi se to zgodilo potom avtonomnega odbora. Vlada pa je stala na stališču, katerega je zastopal minister pravde dr. Marković, da se prične izplačevanje vojne odškodnine z 2% obrestmi in 2% amortizacijo šele januarja 1925.

Ker ni prišlo do sporazuma, je bilo sklenjeno, da se to vprašanje predloži posebnim klubom. Bati se je, da bo pri tem prišlo do komplikacij. Vlada je stavila odboru sledeče predloge: 1.) Sprejme se odmerjenje odškodnine v rentnih obveznicah, katere ima država izplačati v 50. letih po posebnem načrtu; 2.) da se imajo plačevati 2% obresti; 3.) obresti z amortizacijo se prične izplačevati 1. januarja 1925; 4.) služba izplačevanja in uprave vojne odškodnine se prenese na ministri-

stvo financ preko uprave državnih dolgov. To je bil predlog vlade, ki ni bil sprejet v odboru. — Potem se je vodila živahna debata o tem, kar je vlada zahtevala, da se one 2% milijarde, ki smo jih dobili od Nemčije, oddajo v reparacijski fond za kmete. Posl. Drogenik je bil proti temu in je naglašal, da je bila najboljškodovana država ter da se da to za državo.

Popoldne je imel radikalni klub sejo, na kateri je razpravljala o zakonu o vojni odškodnini in se v glavnem priključil stališču vlade. Proti je bil samo Nastas Petrović, ki je nato tudi odločil svoje mesto v odboru za proučevanje zakona o vojni odškodnini.

Tudi demokratski klub je imel po seji skupščine klubsko sejo, na kateri je razpravljala o zakonu o vojni odškodnini. Do sklepa ni prišlo, temveč se bo debata nadaljevala na jutrišnji seji, ki se vrši ob 10.

Izvoljen je bil potem še podtajnik za finančno ministristvo, in sicer dr. Svetislav Popović.

Definitivni kandidati za državni svet.

Beograd, 31. julija. (Izv.) Danes popoldne je ministriški predsednik Pašić izročil narodni skupščini listo kandidatov za državni svet, in to na podlagi člena 103. ustave in na podlagi člena 2. zakona o upravnem sodišču in državnem svetu. Lista vsebuje sledeče kandidate: Mihajlo Poličević, Mihajlo Rajčević, Vojislav Vulović, Lazar Jankulović, Jovan Bogdanov, Mihajlo Cerović, Ilija Jokanović, Dimitrije Popović, Ibrahim beg Deftanović, Domeniko Mazzi, Mihajlo Gjurgjević, Mihajlo Rašić, Andrija Musić, Dimitrije Karić, Radoje Domanović, Sava Vuckanović, Stefan Sagadin, Rudolf Sardelić, Tugomir Alaupović, Ilija Skarija.

Dočim se radikali upirajo kandidaturi dr. Jovanovića, protestirajo demokrate proti temu, da je gosp. Tomić kandidat od strani krone. V tem pogledu se bodo vršila še pogajanja. Klubi bodo imeli pri glasovanju proste roke.

* Pomočniški zbor gremija v Ljubljani sklicuje za četrtek, dne 3. avgusta t. l. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma zborovanje vseh nastavljenec v trgovskih obratih s sledečim sporedom: 1.) Delavni čas v trgovskih obratih. 2.) Mezdni zahtevki. 3.) Pokojninsko zavarovanje trgovskih nastavljenec. Vse tovariše prosimo, da se v lastnem interesu zanesljivo udeležijo zborovanja, na katerem se bo razpravljalo o najvažnejših točkah socialnega programa naše korporacije. Pomočniški zbor gremija v Ljubljani.

Grčija zahteva Carigrad.

ODKLONILNO STALIŠČE ANTANTE. — NOVE DIFERENCE MED ANGLIJO IN FRANCIJO.

Pariz, 31. julija. (Izv.) Grški poslani ki v Londonu, Parizu in Rimu so večeraj izročili noto, v kateri prosijo za pooblastilo, da sme Grška zasteti Carigrad. Angleška, francoska in italijanska vlada so odgovorile z enako se glasečo odklonilno noto.

Pri razpravljanju o dogodbah na vzhodu izražajo francoski listi mnenje, da je Anglija odgovorna za postopanje Francije. Prevladuje misljenje, da hoče Anglija reparacijsko vprašanje spraviti v zvezo z vprašanjem orijenta, da s tem kompenzira angleške koncepcije v nemškem vprašanju s francoski-

mi koncesijami v vprašanju orijenta. London, 31. julija. (Izv.) Po vesteh iz Carigrada, naznanja kemalistična vlada, da bodo kemalistične čete korakale proti Carigradu, ako bi grške čete prekorale črto pri Cataldži.

Kakor se doznava, smatrajo na Quai d'Orsayu položaj v orijentu za zelo resen. Izgleda, da imajo merodajni krogi zanesljive informacije o pravih namerah Grške. Meni se, da bo hočejo Grki izvesti puč, za katerega bi grška vlada odklonila odgovornost, ker hoče nestropljiva vojska baje nastopiti na lastno pest.

Tržaška bančna afera.

DOSEDANJI POTEK PREISKAVE. — NADALJNA ARETACIJA.

Trst, 31. julija. Danes zjutraj je Jadranska banka ostala zaprta, a ob vseh vzhodih so nalepljeni lističi, ki se glase:

«Upravni svet Jadranske banke naznaja, da je zapretil njenih prostorov, javljeno v listih, samo trenutno in se je izvršilo v svrhu ugotovitev sodnih oblasti. Na vsak način opozarja, da se razmere banke nikakor niso izpremenile vsled činov, ki obremenjujejo nekatere gospode v banki.»

Navala na banko ni bilo. Jutri bo banka menda že zopet odprta, ako med tem časom pride sam ali bo doveden v Trst ravnatelj Ante Kačič, ki ga ovađa najbolj obremenjena, poleg centralnega ravnatelja Cira Kamenarovića.

Dosedaj ravnatelj Kačič se ni v Trstu. Njegovo stanovanje v ulici Valdirivo št. 29, II. nadst. je zastraženo po policijskih agentin.

Preiskovalni sodnik nadaljuje zasliševanje uradnikov. Kolikor je bilo dosedaj mogoče izvedeti, so zaslišani uradniki izpovedali, da so izvršili ponaredbe po nalogu ravnatelja Kačiča, ta pa da je delal po navodilih generalnega ravnatelja Kamenarovića.

Vaš poročevalec je govoril o stvari s članom nadzornišva Jadranske banke, ki je dejal, da nikakor ne more umeti, kako je ravnatelj Kačič mogel poseči po takih sredstvih. Dejal je, da nadzornišvo vse od meseca marca sem ni imelo seje in da je ravnateljstvo vodilo zavod po svojem lastnem preudarku in da seveda niti upravni svet niti nadzornišvo niti oddalec nista slutila, da bi se uporabljala v zavodu taka protizakonita sredstva. Upati je, da se po izpovedbah ravnatelja Kačiča pojasni, po čigavem navodilu so se izvršile one poneverbe in v kakšno svrhu. Poudarjal je, da vsled teh ponaredb nihče ne trpi škode, tudi ne laški erar, ker one vsote za zamenjavo še niso bile izplačane. Zavod, da bo kmalu zopet odprt in bo gotovo z lahko- to zadostil vsem zahtevam.

Nova poljska vlada.

Varšava, 31. julija. (Izv.) Danes se je uradno objavila nova lista kabineta, ki je nastopna:

Ministriški predsednik in minister za prosveto prof. Julijan Nowak, notranji minister Kamiński, zunanji minister Narutowicz, vojni minister Sosnkowski, finančni minister Jastrzebski, pravosodni minister Makowski, minister za poljedelstvo Raczyński, vodja ministristva trgovine in industrije Strassburger, železniški minister Zagorny-Marynowsky, provizorni vodja poštnega ministristva Moscewski, vodja ministristva za javna dela Rybczynski, minister za socialno skrbstvo Dakowski, minister za zdravstvo dr. Chodzka.

Izgredi v Košicah.

Praga, 31. julija. (Izv.) Pri zborovanju v Košicah, ki ga je madžarska kršćanska socialna stranka sklicala skupno z madžarsko stranko desnice, je prišlo v nedeljo zjutraj, ko je vladni zastopnik hotel razprustiti zborovanje, do krvavih spopadov, ker se zborovalci niso hoteli pokoriti odredbam policije, naj se razidejo. Več oseb je bilo aretiranih.

Popoldne so komunisti priredili svečano, na kateri bi morali komunistični skauti prisesti stranki zvestobo. Komunisti so hoteli iti v sprevedu skozi mesto, kar je policija prepovedala. Nato je prišlo do spopada, pri katerem so komunistični skauti napadli policijo z ž-

leznimi palicami ter več redarjev ranili. Končno se je policiji posređilo razpršiti občinstvo. Več oseb je bilo aretiranih. Tudi pri nogometni tekmi med komunističnim klubom in nogometnim društvom iz Košice je prišlo do spopadov, ker se komunistični igralci niso hoteli pokoriti odredbam sodnika. Tudi občinstvo se je udeležilo pretepa. Policija je morala izprazniti igrišče.

ANGLIJA IN NEMŠKE REPARACIJE.

Berlin, 31. julija. (Izv.) Odgovor angleške vlade na nemško prošnjo za znižanje reparacijskih plačil je bil nočoj izročen v Berlinu. Nota potrjuje sprejem nemške prošnje ter izjavlja, da bo angleška vlada čimprej razpravljala o nemški prošnji z ostalimi prizadetimi državami.

Koncert v Rogaški Slatini. Jutri, 2. t. m. priredi mladi pianist Ivan Noč v Rogaški Slatini koncert, pri katerem sodeluje tudi ga. Mira Costaperaria - Devova.

Vsem članom in članicam sokolskih društev v Ljubljani in okolici. Zdravstveni odsek JSS bo cepil prihodnje dni vse članstvo proti koeri in tifusu, in sicer: v sredo, dne 2. avgusta članice, v četrtek, dne 3. avgusta člani, v petek dne 4. avgusta zaostale. — Člane in članice, vselej ob 18. uri v veliki dvorani Narodnega doma. Pozivljajo se vsi te- lovadci in netelovadci, da se brez izjeme udeležijo cepljenja in se tako imunizirajo proti tem dveh boleznim, ki sta v poletnem času najnevarnejši. Cepjenje pounkuje 6 mesecev in je vo novi metodi brez vsake reakcije.

Italijanska vladna kriza.

Rim, 31. julija. (Izv.) Vladna kriza je stopila v drug stadij, odkar so socialisti v petek sklenili, da ne sodelujejo v vladi, ki bi vsebovala elemente desnice. Vodja zmernih socialistov Turatti je kraju v s-dijenci razložil vzroke, ki so napotili njegovo stranko, da je izpremenila svoje zadržanje napravi vladi, v kateri je sedaj pripravljena sodelovati pod pogojem, da v vlado ne stopijo niti fašisti niti komunisti. Sploh je izjavil Turatti, da bi socialisti takoj stopili v opozicijo, kakor hitro bi se sestavila vlada, v kateri bi sedeli tudi desničarji. Socialni demokratje odobravajo zadržanje zmernih socialistov, ki so izjavili, da bodo pomagali rešiti položaj, če ti sestavljal vlado Orlando ali De Nicola. Kralj je bil tega sklepa silno vesel in se je večkrat zahvalil zanj.

V socialističnem taboru je izzvalo dejstvo, da je Turatti konferiral s kraljem, odcepitev nekaterih članov, ki so ustanovili novo socialistično frakcijo s Felosom na čelu.

«Giornale d'Italia» in «Tribuna» menita, da se vlada, ki ne bo vsebovala tudi desničarjev, sprito razpoloženja v državi ne bo držala. «Corriere della sera» dvomi, da bi mogli dolgo sodelovati socialisti v vladi s popolari ali liberalci. «Paese» trdi, da bodo socialisti, če se ne sestavi taka vlada, ki bi znala vzpostaviti reda v državi, odstopili v vseh provincialnih in občinskih upravah, kakor se je to že zgodilo v 44 mestih v provinci Cremona. Odstopili bi tudi socialistični poslanci.

Sodelovanje socialistov v vladi je gotova stvar. To dejstvo pa je povzročilo pri socialistih, ki se ne strinjajo s kolaboracionisti, razcep. Tudi vsi popolarci niso za sodelovanje s socialisti.

Borza

Zagreb, devize: Dunaj 0.1875 — 0.20, Berlin 12.50 — 13.50, Budimpešta 4.40 — 4.875, Bukarešt 51 — 52, London 370 — 372, Newyork ček 81.50 — 82, Milan 377 — 382.50, Pariz 670 — 680, Praga 192 — 196, Svica 1575 — 1590, Varšava 1.50 — 1.525, valute: dolar 81 — 81.50, češke krone 188 — 190, franki 670 — 677.50, marke 14.50 — 16, lire 375 — 377, lejl 49.

Trg. obrtna banka 59.50 — 61. Brodska banka 79. Hrvatska eskomptna banka 164 — 166. Jadranska banka 415 — 450. Jugoslovenska banka 105 — 106, Ljub. kreditna banka 212. Slavenska banka 113 — 113.50. Prašedion 1145 — 1150. Rečka pučka banka 117. Slovenska eskomptna banka 169. Srpska banka 152 — 152.50. Eksploatacija drva 120 — 130. Dubrov. parob. družba 1300. Narodna šumska industrija 102 — 103. Gutman 275 — 305. Slavonija 101 — 103.50. Ljubljanske strojne tovarne 105.

Beograd, devize: Berlin 13 — 13.50, Pariz 670, Pešta 4.65, London 355 — 362, Milan 380 — 381, Praga 193.50, Dunaj 0.21, Svica 1595.

Dunaj, devize: Zagreb 129.85 — 130.15, Beograd 519.40 — 520.60, Berlin 64.85 — 65.15, Budimpešta 22.96 — 23.04, London 1870 — 1892, Milap 1938.50 — 1940.50, Newyork 425.25 — 425.75, Pariz 3447 — 3453, Praga 1019 — 1021, Sofija 259.50 — 260.50, Varšava 697 — 703, Curih 8093 — 8107, valute: dolarji 42.300 — 42.400, levi 255 — 257, marke 65 — 65.50, angl. funti 1886.50 — 1889.50 franc. franki 3435 — 3445, lire 1928 — 1932, dinarji 519 — 521, poljske marke 696 — 704, lejl 274.50 — 275.50, švic. franki 8040 — 8060, češke krone 1815.5 — 1821.5, madž. krone 23.74 — 23.86.

Praga, devize: Berlin 6.30 — 6.50, Curih 783.50 — 786.50, Milan 184.25 — 185.75, Pariz 332.25 — 333.75, London 181.25 — 182.75, Newyork 40.90 — 41.50, Sofija 24.80 — 25.20, Dunaj 0.0750 — 0.1150, Varšava 0.64 — 0.74, Budimpešta 1.50 — 1.60, marke 6.45 — 6.65, Svica 778.50 — 781.50, lire 181.25 — 182.75, franc. franki 329.25 — 330.75, funti 180.25 — 181.75, dolarji 40.65 — 41.05, dinarji 49.25 — 49.50, levi 24.80 — 25.20, avstr. krone 0.11 — 0.15, poljske marke 0.64 — 0.74, madž. krone 1.50 — 1.60.

Curih: Berlin 0.80, Newyork 524.75, London 23.36, Pariz 42.60, Milan 23.95, Praga 12.15, Budimpešta 0.29, Zagreb 1.6250, Sofija 3, Varšava 0.0650, Dunaj 0.0150, avstr. žig. krone 0.0175.

Berlin: Italija 3046.15 — 3053.85, London 2971.25 — 2978.75, Newyork 669.16 — 670.84, Pariz 5398.20 — 5411.80, Svica 12.684.10 — 12.715.90, Dunaj 1.3050 — 1.3450, Praga 1596, Budimpešta 31.21 — 31.29, Bukarešta 468, Zagreb 830, Sofija 413.45 — 414.57.

Dr. Josip Stare t.

Ljubljana, 31. julija.

Danes opolne je umrl. Sedem desetlet let je bolehal. Šele 74 let je imel in vendar niti naša zrela mladina ne ve več, kaj je pomenil rajnik.

Dr. Josip Stare, poznani tajnik finančne prokurature v Ljubljani, je bil do l. 1870. med najbolj agilnimi našimi kulturnimi in socialnimi delavci. Bil je odbornik Dramatičnega društva nad troje desetletij. Kot prvobornik za slobodo slovenske govornice na deželni gledališki odru, je našel spoštovanja opore in v preprostem slovnem ljudstvu. Za široke sloje je priredil repertoar in predstave, vršil po vse dramaturga, režiserja in blaginjavca v eni osebi ter prosjačil sam po Ljubljani mobilije za oder in obleke za svoje diletante.

Od l. 1874.—1887. se je boril dr. Josip Stare za slovenske predstave. Njegova zasluga je bila, da je pridobival naša gledališča vedno več sposobnih igralcev in igralke: našel in priključil je k svojemu idealu g. Danila, Borštnika, Borštnikovo, sestro Nigrinovo, Verovška in še marsikoga.

Dne 17. februarja 1887. je staro deželno gledališče na Kongresnem trgu pogorelo. Ko je vse obupavalo, je pokazal dr. Stare največ energije. Pretavil je slovenske predstave v dvorano stare čitalnice, dal ondi zgraditi gledališče, garderobe in oder. Zopet je bil duša in motor Dramatičnega društva. Od 9. januarja 1887 do decembra 1892 je društvo priredilo 154 predstav in besed. Pri vseh je bil pokojnik blaginjavnik, glavni garderobar in rekvizitar.

Ko se je otvorilo novo deželno gledališče, je bil pokojnik poleg Borštnika in Gerbiča najagilnejši delavec za prosveto slovenskih predstav. Blaginjavnik in glavni garderobar pa je ostal do leta 1906., vse iz čistega radoljubja in ljubezni za našo dramatično umetnost. Tako ostane ime dr. Josipa Starega nepozabno v zgodovini naše Talije.

Hkratu je bil pokojnik več desetletij odbornik in sicer blaginjavnik «Slovenske Matice». Obenem pa je bil 30 let občinski svetovalec. Od leta 1885. do 1905. je imel največje referate (finančni, stavbni, šolski) ter je zlasti v popotni dobil (1895 in naslednja leta) razvil živahno delavnost. Ko se je osvojil odbor za gradbo ljubljanskega Narodnega doma, je bil pokojnik med najbolj agilnimi odborniki in ko se je ustanovil odbor za Prešernov spomenik, je bil zopet rajnik na čelu finančnega odseka.

Obenem je bil odbornik raznih dobrodelnih društev ter se je zlasti uspešno posvečal Dijaški kuhinji. Dijaštvu pa je dokazal svojo posebno ljubezen z ustanovitvijo treh štipendij za menegreške vrhake.

Toda vrhu vseh teh poslov je našel še časa za naš Deželni muzej in posebej za muzejsko knjižnico. Za muzej je zbiral relikve, posebno dragocene knjige, folklorne znamenitosti, narodne oblačilne komade in dr.

Z menegreškega grada kot sin veleposestnika, je prišel pokojnik v Ljubljano ter se ji je posvetil ves z dušo in telesom. Imovit je bil, ki mu je bila in ostala domovina edina ljubezen. Njega se je žrtvoval brez slavo-hlepa, vedno tih in skrit, širši javnosti neznan, a zato tem večji in boljši v svojih dejanjih in uspehih.

Čast njegovemu spominu!

Afera Jadranske banke v Trstu.

Mi smo po svoji kroničarski dolžnosti objavili poročilo o senzacionalni aferi z Banco Adriatico v Trstu. Danes prinašamo besedilo ovadbe po italijanskih listih, ki je važno za presojevanje cele zadeve.

Objavljamo tudi pojasnila, ki jih je dal višji uradni tržaški banko Dolenz. Na ta način se pač ne sme braniti mučna stvar. Prinašamo tudi izvleček iz izjave ljubljanske Jadranske banke, ki jo prinaša «Slovenski Narod». Gospodje, ki so to izjavo sestavili, so očividno precej nepoučeni, ali pa zelo nizko cenijo razsodnost javnosti. Na konto njihovih živcev hočemo zapisati tudi jezo na naš list, ker je bil prvi, ki je o zadevi poročal. Samo Kamenarovičeve novice morajo molčati ali pa objavljati potvorbena poročila ali pa objavi zahtevanje «Slobodna Tribuna», ki pravi, da so poedinčni činovniki banke vršili manipulacije pri izmenjavi kron v lire (torej očividno goljufali za svoj žep!) in da so se vmešale «tržanske spadalšene vlasti».

V isto kategorijo spadajo seveda tudi natočevanja proti našim dopisnikom, kateremu se šoteje v največji greh, da vrši svojo poročevalsko dolžnost. V Ljubljani pa so takšna poročevalca videli le velike oči živčno razburjenih gospodov.

Glasovi tržaških časopisov.

Nedeljski italijanski tržaški listi se obširno bavijo z afero Jadranske banke v Trstu, vendar pa za enkrat opušča vsake komentarje in objavljajo samo suha dejstva, ker načujejo posegati v preiskavo, ki se nadaljuje z vsem. «Edinost» prinaša samo kratko notico o razkritjih, ker še ni dobila nadaljnjih informacij.

Hilina preiskava pri aretiranih uradnikih zavrača, podravatelju Milanu Milinoviču, Alojziju Kodretu in Edvardu Zakrajšku, ki jo je izvršila policija, je bila brezuspešna, pač pa je bilo v banki sami zaplenjenih več registrov in nekaj zabojev listin. «Il Piccolo» objavlja razgovor svojega poročevalca z oviditeljem Julijem Kolombićem o vzrokih njegovega odpuščenja in o ovadbi sami. Kolombić živi s svojo materjo in sestro že preko let v Trstu. Njegov oče je bil znan trgovec na Hvaru, ki je bil v živahnih stikih s tržaškimi trgovci. Po njegovi smrti se je vsa rodbina preselila v Trst. Srednjo šolo je dovršil Kolombić v Splitu, v Pragi pa eksportno akademijo, nakar je stopil v bančno službo. V Jadranski banki je bil 13 mesecev. Njegovi tovariši so mu vsled zaupanja, ki ga je užival pri njih, poverili zastopstvo njihovih interesov v Zvezi bančnih predstavnikov v Italiji. Kot tak se je v resnici ponovno energično eksponiral in prišel z Jadransko banko v konflikt, zlasti ker se je zavzemal za priznanje delovne pogodbe, v kar pa banka nikakor noče privoliti. Kolombić je na vprašanje «Piccollova» poročevalca, kaj mu je znano o rezultatu preiskave, odgovoril: «Zaplenjeni material je ogromen. Lahko rečem, da je bil Kolombić odpuščen radi nespo-sobnosti, je isti izjavil «Piccollovemu» poročevalcu, da je vzrok njegovega odstopa iskati samo v njegovem odločnem stan. delovanju za interese tovarišev. Na vprašanje, ali je krivda Kodreta in Zakrajška težka, je Kolombić odgovoril: «Ne toliko. Ona dva sama ob žrtvi Kaica».

Jadranska banka sama je objavila v nedeljo v listih razglas, v katerem naznaja, da bo v ponedeljek radi položaja, ki je nastal po ovadbi nekega odpuščenega uradnika, dajal ukaz.

Vsebina ovadbe.

Ovadba, ki jo prinašamo po italijanskih časopisih, se glasi takole:

V prilogi letošnjega lista in sicer meseca aprila je ravnateljstvo Jadranske banke dalo izvršiti v svojih knjigah in listinah (dokumenti) ponaredbe (falsificazioni) v svrhu, da dobi od zakladnega ministrstva nedovoljene koncesije in stvari zamenjave avstrogrške valute.

Te ponaredbe so prinesle Jadranski banki več milijonov lir.

Omenjene ponaredbe so se izvršile v tukajšnji Jadranski banki meseca aprila t. l., ko se je nahajal generalni ravnatelj in eksekutivni delegat kamenarova sveta Jadranske banke g. C. Kamenarovič v Rimu, kjer je že prej več mesecev deloval v svrhu zamenjave. Iz Rima je on vodil delo v Jadranski banki, dajal ukaz

in podajal potrebne navodila tukajšnjemu ravnatelju Antonu Kaicu.

Treba je namreč razdeliti, da je po legalni ločitvi in razpdelitvi Jadranske banke v dve banki, formalno neodvisni druga od druge, ko ste se namreč ustanovili dve banki z istim imenom, ena za Jugoslavijo s centralo v Beogradu, druga pa za Italijo s centralnim sedežem v Trstu, za vendar ostala v življenju neka takozvana «Centralna sekcija Jadranske banke v Ljubljani» (Jugoslavija), katere še vedno daje svoje odredbe za tukajšnje Jadransko banko.

Pripomniti je treba tudi, da g. C. Kamenarovič zavzema mesto generalnega ravnatelja i italijanske i jugoslovenske Jadranske banke in dobiva zato seve plačo z obeh strani.

V tukajšnji Jadranski banki se ni česar ne zgodi brez ukaza (ordine) in odobrenja g. Cira Kamenaroviča.

Po nalogu tega gospoda je tukajšnji ravnatelj Jadranske banke g. Anton Kaic nesel v spomnili t. l. ponarejene izvlečke v Rim, kjer je g. C. Kamenarovič opravljal svoje zgoraj omenjeno delovanje.

Ponaredbe se nahajajo predvsem v drugi knjigi podružnice (saldoconti) leta 1919 na listu 211 (212) (podružnica Sibentki).

Knjiga se tiče podružnic Duna, Opatija, Šibenik, Zader in centralne sekcije v Ljubljani.

Ponaredbe so se izvršile na ta način, da se je izbral originalni list in nadomestil z drugim, ki se sedaj nahaja v knjigi.

Nekega dne meseca aprila t. l., ki se ne da točno določiti, je prišel tukajšnji ravnatelj g. Anton Kaic v knjigovodski oddelki in poklical k sebi uradnika Edvarda Zakrajška in mu ukazal, naj mu nadomesti originalni list 211/212 z drugim popisanim. Na ta drugi list mu je dal napisati, narekujmo mu, druga imena in številke. Zakrajšek je bil namreč tisti, ki je vpisal v knjigo saldocontov leta 1919 in je bil torej on za ravnatelja tisto pripravno orodje, s katerim je mogel izenačiti pisavo.

Ravnatelj Kaic je dal tudi po Zakrajšku ponarediti izvlečke iz oddelkov knjig (libri Riparto) št. 9, 10, 11, 12, tudi iz leta 1919. Ta ponaredba se je izvršila po izrecnem nalogu Kaicem v dvorani upravnega sveta.

Na enak način, t. j. po nalogu ravnatelja Antona Kaica, je likvidator Alojzij Kodre ponaredil blaginjske dokumente. Korrespondenco je ponaredil podravniatelj Milinovič, ki je ponaredil med drugim podpis bivšega ravnatelja Gartnerja, ki je posloval kot ravnatelj leta 1919. Alojzij Kodre ima sedaj v svoji shrambi seznane ponarejenih dokumentov.

Originalni list 211/212 kakor tudi drugi originali, ki so bili ponarejeni, se morajo nahajati v blaginjah in tretjem nadstropju, v blaginji vodje knjigovodskega urada Korenčana ali pa v prvem nadstropju v blaginji tukajšnjega ravnatelja Antona Kaica.

Ponaredbe obstoje med niso imeli pravice do pogodnostne zamene v tako, ki so imeli pravico do pogodnostne zamene, oziroma se je izpremenilo bivalniški klienti, ki je bilo bolj prikladno za zameno. Več zneskov se je prikazalo, kakor da so se iznesli iz Julijske Kraljeve, ali vedno v kraje znotraj premirne črte, da se tako dobi pravica za naslanjavo.

Imamo n. pr. tipičen primer v naslednjem vpis, ki se na gori omenjenem falsificiranem listu 211/212 pod datumom 18. IV. 1919 na strani «v breme» (dare) (konto podružnice Šibenik) glasi takole:

Izplačilo Leo Šupuk valuta 14. IV. 1919 Kron 890.000.— in Kron 200.000.—.

Ta vpis je falsifikat, kajti ta dva zneska je izplačala tukajšnja Jadranska banka po nalogu šibeniške podružnice Jadranske banke tržaški podružnici Banki Commerciale Italiana z valuto 12. IV. 1919, ne po Leonu Šupuku v Šibeniku.

Druge podobnosti bodo mogli podati poleg gori omenjenih ravnateljev uradnih Korenčan (glavni knjigovodja), Inpaviz, Zakrajšek, tajnik Malinič, potem Kodre, Coshina, Halicki, Patzelt, gđina Culin in poleg teh še uradniki Štritol, Cuslin, Vrčon, Smuc, Trampuš, Dekleva, Vitez, vsi nameščenci pri tukajšnji Jadranski banki.

Črnski šankl. Potem se števni uradnik Vidic, sedaj pri menjalnici Davanzo & Co ulica Borsar št. 2 v Trstu in Mirko Čepulica, sedaj v Splitu pri Zadrinski gospodarski banki.

Izjava ljubljanske Jadranske banke.

V uredniškem delu «Slov. Naroda» pojanjuje «Jadranska banka» v Ljubljani zadevo tako, da so se sicer res vršile falsifikacije knjig, da pa so jih zakrivila uradniki brez vodnosti ravnateljstva. Hoteli da so s tem popraviti škodo, ki jo je baje svoj čas o priliki zamenjave kron v lire zakrivila vsled svoje malomarnosti, radi česar jih je klical sedaj gosp. Kamenarovič na odgovor. Iz strah pred njim da so se odločili k falsifikacijam.

Seja mariborskega občinskega sveta.

V petek je imel mariborski občinski svet svojo 5. redno sejo. Obč. svetniki, nekateri se jeje vedno manj zanimava, kajer prihajajo z celournimi zamudami, SLS je imela v začetku komaj dva zastopnika, pet jih pa sploh ni prišlo. Udeležili se je po dolgim odlohi seje tudi bivši načelnik socialističnega kluba, sedaj industrijalec Slanovec.

Seja je bila prva zanimiva, ker so se morali boriti zastopniki demokratske stranke, deloma tudi NSS za nižje sloje proti socialistično-klerikalnemu davčnemu vijaku.

Zupan je poročal, da je zapustil bivši verižniški urad še 669.000 kron, katere zahteva pokrajinska uprava, oddelek za socialno skrbstvo. Občina pa je prosila, naj se ji ta znesek prepusti v kritje event. deficitov. Ker se tej prošnji ni ugodilo, je predlagal zupan, naj bi se ta znesek razdelil na sledeči način: 100 tisoč kron mariborski zaščiti deca, 200 tisoč kron državi na sledeči deca v investicijske svrhe, 100 tisoč kron za dnevni zavetišči, ostanek pa naj se porabi za kritje deficitov bivšega gospodarskega urada. Predlog je bil v principu sprejet. Načelnik oddelka za socialno skrbstvo g. Ribnikar pa je mariborski javni kuhinji obljubil vrhutega še posebnopolp.

Pri volitvah v reklamacijski volilni odbor je dobil socialni demokrat Krenzer 23 glasov, klerikalec dr. Jerovšek pa 15, nar. socialce so drno-rdeči pritileli ob zid, ker jih ne rabijo več.

Predlog za ustanovitev mestne zastavljalnice se odstopi pristojnemu odseku.

Klub SLS je interpeliral župana glede novice v «Jugoslaviji», da je povabil ravnateljstvo s svoje šolske pisarne par demokratov na sestanek. Zupan Grčar odgovarja, da mu o tem ni nič znanega. Sklene se, da se pozove pisмено ravnatelja Voglarja, da zadevo pojasni.

Muzejskemu društvu se dovoli podpora za nakup zbirke metuljev. Klub JSS je predlagal poleg pomoči vsakega še novi gostilniški davek. Na vsake račun naj se pobira podnevi in ponoči razen od abonementov 10 odst. v korist stavbe za ljudsko kuhinjo in čitalnico. Demokrat dr. Sernek je moral zastopnikom delavstva dokazati, da bi bil ta davek za delavce in sploh za nižje sloje, ki so dostikrat navezani na gostilno, neznesno breme in tudi težko izvedljiv. Predlog kluba JSS je nato pri glasovanju propadel.

Sokolstvo

Sokolški dan na Sledu. V nedeljo je priredil blejski Sokol svoj dan, da pokaže uspehe svojega dela. Prihitelo je tudi nekaj članov in članic iz bližnjih krajev. K vsem so se pridružili beograjski Sokoliki, ki tabore na Bledu. Dopolodne je bilo sprejemanje gostov in skupne vaje, popoldne pa je odšla sokolska četa z godbo na čelu mimo dvorca na telovadišče v Zaki. Na prijaznih prostoriših v Zaki se je ob krasnem popoldnevju zbrala množična množica gledalcev, gostov in domačega občinstva. Nastopila je deca, naraščaj in članstvo s prostimi vajami in na orodju. Uspehi so bili lepi, posebno se je odlikoval moški in ženski naraščaj. Ob tej

priliki se je občinstvo ogledalo tudi tabbor beograjskih Sokolikov. O tem drugič. Zvečer so Sribi pekli tri lepe jance, na telovadišču pa se je razvila prijetna zabava s plesom in kolom. Prijeditev je posetilo mnogo odličnih jugoslovenskih gostov. Po našem mnenju bi bila primerna ob tem času na Bledu sokolska prireditev v širšem obsegu. Gostje se vesele na ljubljanski zlet.

Politične beležke

—Krajevno organizacijo JDS v Ljubljani. V sredo, dne 2. avgusta se vrši občni zbor krajevne organizacije JDS ob 8. zvečer v «Pivnici». Slednji red: Poročilo odbora, volitve, dnevnica. Občnega zbora se morajo udeležiti vsi člani, vabljeni so pa tudi somišljeniki. — Od bor.

Sport

IZBIRNA PLAGALNA TEKMA LJUBLJANSKEGA PLAGALNEGA PODSAVEZA.

V nedeljo dopoldne in popoldne je ljubljanski plivački podsavez priredil na prostoru LSK. ob Ljubljani zbirno plavalno tekmo za tekmo za prvenstvo Jugoslavije, ki se vrši 5. in 6. avgusta v Beogradu. Čeprav se niso dosegli ravno najboljši časi, je bila tekma vendarle zanimiva, ker so nekateri naši plavalci pokazali prav lepe sposobnosti. Omeniti moramo posebno plavanje na 50 m dečkov izpod 14 let, ki nam daje jamstvo, da imamo od tega našega naraščaja pričakovati še lepe uspehe. Vsekakor bi bilo bolje, da bi se bila ta točka plavalstva vsled velikega števila v dveh oddelkih. Naši najmlajši — bilo jih je devet — so drug drugega ovirali pri plavanju. Vsled tega se mora vsirati čas, ki ga je dosegel prvi v tej skupini in ki je le za 5,10 sek. večji kot čas juniorjev na tel. progi, kot veli čast.

Organizacija tekme ni bila slaba, ako izvzamemo slučaj podsveta 4krat 100. Oficielno poročilo podsaveza pravi, da so sodniki razveljavili celo točko vsled pogreške — sodnikov. Lepa samoočistba! Ni naša naloga, da preiščemo podsveta «sodnikov», vendar pa moramo poudarjati nujno potrebo, da se dovolijo le taki sodniki, ki so zmorni preveliči posel in ga izvršiti z ono točnostjo, ki je potrebna, da se našim sportnikom ne odvzame volja in veselje do sporta. To vendar ne gre, da možva, ki so brezhlbno izvršila svojo nalogo, vsled neznanja sodnikov pridejo ob svoji zaslugi in uspeh. V nastopnem podalutno glavne rezultate:

200 m gospodje prsno (4 tekmovalci): Trnkoczy Dalibor (LSK.) 3:49.2.
100 m sprint gospodje (3 tekmovalci): Vrečko Karlo (Primorje) 1:18.9.
100 m sprint dame: 1.) Erbežnik Ema (Jadran) 1:41.2, 2.) Premelj Marta (Primorje) 1:43.9, 4 tekmovalci).
100 m stransko (4 tekmovalci): 1.) Navinšek Emil (LSK.) 1:30.8, 2.) Pippenbacher Dušan (Lilija) 1:30.9.
100 m hrbtno (5 tekmovalci): Sancin Savo (Primorje) 1:37.6.
50 m juniorji (5 tekmovalci): Rybar Miran (Primorje) 39 sek.
50 m dečki do 14. leta (9 tekmovalci): Erbežnik (Primorje) 44.1.
1500 m (5 tekmovalci): Bajc Oto (LSK.) 36:19.

400 m gospodje prsno (4 tekmovalci): Trnkoczy D. (LSK.) 7:57.5.
300 m dame prsno (4 tekmovalci): 1.) Premelj Marta (Primorje) 6:40.6, 2.) Erbežnik Ema (Jadran) 6:47.5.
400 m gospodje prsno (2 tekmovalci): 1.) Jakli Joško (Primorje) 8:30.

Skoki: Grile Bogomir (LSK.) 45.50 od 50 dosegljivih točk.
Waterpolo: LSK. : Primorje 2 : 1 (0 : 0).

Stafeta (4krat 100 m).

Ta točka je bila vsled pogreške sodnikov razveljavljena. Stafeta Primorja je prišla prva z naskokom 50 m v času 7 min. 07.2 sek.

Pri kolesarski dirki okoli Francije na 5375 km v 15 etapah je zmagal Belgijec Fermin Lambot, ki je prevozil progo v 222 urah, 8 min. in 6 sek. Drugi je bil Alavoine (Francija), 3. Selter (Belgija), 4. Lenaers (Belgija).

Slatinska princesa.

Dnevnik neznanke. Izdal dr. Iv. Lah.

L.

Slatina, maja 1810.
Včeraj smo se pripeljali na Slatino. Naša pot je bila zelo zanimiva. V Gradcu smo se ustavili za par dni pri gradcu znanih. Povsod se še poznajo sledovi preteklih dogodkov. Bili smo tudi na gradu in smo gledali utrdbe, kjer se je lani tako junaško branila naša posadka. V mestu je bilo polno novic iz raznih krajev: vsi gorovo o vojni in o politiki; jaz pa sem preživela vse te dni v mislih na Tebe. Ali še več dragi moj, kako smo prišli lani v to lepo mesto? Tudi letos smo se ustavili pri «Zlatem rogu». Vse je bilo, kakor lani: stanovali smo v isti sobi, samo Tebe ni bilo. Spomnila sem se onega dogodka, ko si stopil pred nas tako poln življenja in veselja. Kako čuden slučaj nas je združil takrat za nekaj dni. O, ti nepozabni časi! Bilo je deset lepih dni, deset dni življenja, radosti, ljubezni: potni pa je prišlo vse to, česar ni moglo popisati ne Tebi, ne drugim, kajti Ti si odšel in od takrat je izginilo vse...
Kje si, moj dragi, kje si v teh negotovih časih. v teh večnih viharjih? Povsod, povsod Te iščejo moje misli, nikjer te ne najdemo. In vendar ne verjamem, da Te ni več. Ne, Ti nisi umrl. Ti nisi mogel umreti. Kako bi mogla pasti v grob tako lepa mladost! Obiskala sem vse grobe daleč na okoli: ne, med grobovi Te ni. Ti živiš, Ti si živ, moje srce Te čuti med živimi. Zato ti pišem ta pisma, da jih boš prejel, kadar se vrneš. Ti, moj dragi, Ti moj svet! Kako bi bilo mogoče, da bi srce lagalo: to srce, ki Te je tako ljubilo, ki Te tako ljubilo! Kako bi moglo šepetati s Teboj cele noči, ko bi ne bili na svetu? Ali je to samo prevara, ali je mogoča taka zmotna, porojena iz neskončnega hrepenenja? Ne, ne. To ni zmotna, to je resnica. Jaz čutim Tvojo bližino in zdi se mi, da si se v tem trenutku sklonil čez moje rame. Kakor lani: ali še pomniš, dragi moj? Sedela sem prav v tej sobi in sem pisala gospoje markizi, ki si naenkrat vstopil. Komaj da sem slišala Tvoj korak. Sklonil si se nad menoj in v meni je zatrepalo srce od sladkega pričakovanja. Ti pa si me samo pogladil po laseh, sedel si poleg mene in si rekel zaničljivo: jutri moram oditi. Takrat mi je bilo, kakor da je nekdo z mečem prebodel moje srce: vrgla bi se Ti bila okoli vratu in bi Ti bila povedala vse: toda Ti si sedel miren in hladen in nisi razumel

mojih pogledov.
Ali je bilo mogoče, da nisi čutil te velike lepe ljubezni, ki je gorela v srcu za Teboj od prvega dne, ko sva se srečala? Ali si hotel odnesti s seboj svo skrivnost, ker nisi vedel, kam Te vodi bil? Ali nisi hotel sprejeti darov, ki bi bili poplačani s tako veliko bolešjo za kratko sladkost?
In zdaj se mi zdi, da sedi zopet tu poleg mene in me gleda s svojimi modrimi zamišljenimi očmi. Jaz iščem v njih odgovora na vprašanje. Ti pa se smejiš tako lepo vdan, kakor da je vse res, kar Ti pripovedujem. Zato verujem svojim srčnim sanjam: ko bi ne bil živ, bi bilo oziroma moje srce in bi Te videlo pred seboj v mračnih obrazilih, tako pa je jasen Tvoj obraz in živa radost Ti seva iz oči.
Da, to si Ti, moj dragi, Ti, ki si prišel v moje življenje kakor sonce, ki zasveti v pomladansko noč. Takrat sem začela živeti in sem razumela, kaj je življenje tako lepo za one, ki se ljubijo.
Hotela sem Ti popisati našo pot od Gradca do Slatine, toda izgubila sem se v sanjah na Te in sem Ti govorila o drugih stvareh. Glej, takšno je moje življenje. Vse se izpreminja v večni pogovor s Teboj. Vse drugo gre mimo in odhaja, edino Ti ostajaš vedno z menoj.

Ti edini me razumeš. Ti edini veš vse. Kako bi mi bilo na svetu brez Tebe? Vse bi se izpremenilo v prazen nič in vse bi postalo brez pomena: tako pa vse v meni in razgovorjem se s Teboj, kakor da si moj drugi jaz, ki odpolnjuje svet poleg mene; Ti si spomni moje življ misli in čustev, Ti si bog, ki v njem živi moja duša. Kako bi bila srečna, ko bi Ti mogla poslati svoja pisma: pisala bi Ti vsak dan in bi Ti povedala vse, kar se godi z menoj: toda Ti si daleč, kar se godi z menoj: toda Ti si daleč, neznano kje. In vendar si pri meni neprestano in kadar ležem v večer utrujena v posteljo. Ti pišem v misli pismo, ki je mnogo lepše od tega, ki Ti ga pišem sedaj. Mogoče ostajajo najlepša pisma nenapisana. In vendar ne morem pisati s seboj vseh teh «si» in spominov: moram Ti pisati o njih vsak večer, vsako noč...

II.
Ko smo odhajali z Dunaja, sem se živo spominjala na dogodek minulega leta. Koliko nad, koliko navdušenja, koliko ponosa je bilo v nas! Vsi smo gledali z zaupanjem na dvor in na cesarske princo. Vse nesreče prejšnjih let nas niso mogle premetiti v naši trdni veri, da mora priti dan zmage in osvete. Jaz sem se domaj na pol spominjala onih velikih dogodkov, ki smo jih preživeli par let poprej.

Toda moj oče je bil med onimi, ki niso nikoli mogli pozabiti bitke pri Slavkove. Kadar so prišli k nam prijatelji in so govorili o političnih stvareh, se je razburil tako, da je bilo nevarno za njegovo zdravje. Sovražil je vse, kar ga je spominjalo na oni strašni poraz. V njem je živel še vedno oni stari vojak, ki je vzrzel s ponosnih vrst one cesarske garde, ki se je smatrala nepremagljivo. Kot plemič, ki je bil med prvimi dvorniki, ni mogel nikoli verjeti, da bi bila premagana država, kateri je tako udano služil z dušo in telesom.
Dva člana naše rodbine sta padla junaške smrti v sedemletni vojni. On sam je vzrzel pozneje, ko je vzrzel nov zarod, vzgojen po težkih izkušnjah, ki jih je preživela armada pod generalom Lavdom. Vse neuspehe, ki smo jih doživeli v preteklih časih, je razlagal na svoj način.
Bil je pred Beogradom, ko ga je oblegel general Lavdon in ni mogel nikoli pozabiti onih slavnih dni. Ko je šla naša vojska proti Franciji se ji je pridružil z največjim navdušenjem in se je bil proti Jakobincem v vseh velikih bitkah. Tam je dobil tudi svojo bolezen, ki ga je pozneje ovirala, da ni mogel dalje služiti v armadi. (Dolje prihodnjem.)

Domače vesti

*** Kraljeva dvojica na Bledu.** Ze poldrugi mesec bivata kralj in kraljica na Bledu v dvorcu »Suvobor«. Beograjsko »Vreme« je prejelo z Bleda zanimivo poročilo o njunem življenju, ki je zelo enostavno in skromno. Kraljeva dvojica stanuje v drugem nadstropju dvorca, ki je s parka lahko pristopno. Imata vsak svojo spalno sobo s kopalnico in delovnim kabinetom ter skupen salon, ki vodi preko terase na vrt. Vsi apartmani so obrnjeni proti jezeru. Življenje v dvorcu teče redno kakor ura. Ob devetih zjutraj je zajutrek; potem sprejme kralj pošto in razna poročila, katera prinaša minister dvora in drugi ministri, ki večkrat prihajajo na Bled. Potem se vrše avdijence. Kraljica se nahaja medtem v družbi svoje dvorne dame. Točno ob 1. je obed. Navadno se servirajo le tri jedi. K obedu je navadno vabljeno ožje dvorno spremstvo. Po obedu odide kralj in kraljica na sprehod, po navadi s avtomobilom, pri čemer kraljica največkrat sama vozi. Ob šestih se vrne kraljeva dvojica v »Suvobor« in igra pogosto tenis, ob osmih pa je skupna večerja, po večerji pa obiščeta tu in tam še improvizirani kinematograf na igrišču za tenis. To je ves kontakt, ki ga imata kralj in kraljica z velikim svetom. Po predstavi je kratek sprehod, potem pa počitek. Kakor razvidno, se življenje kraljevske dvojice na Bledu giblje v zelo skromnem okviru.

*** Kralj Aleksander v Zagrebu.** V nedeljo ob 15-15 sta se kralj in kraljica nepričakovano pripeljala z avtomobilom v Zagreb in se preko Mihano-viceve ulice, mimo državnega kolodvora, žandarmerijske vojašnice, sejmšča, Jurjeve ulice, Jelačićevega trga in Dice vrnila zopet v smeri proti Bledu. Obklistvo je kraljevo dvojico takoj spoznalo in ji povsod priložilo živahne ovacije, za katere sta se kralj in kraljica prijazno zahvaljevala.

*** Kraljeva dvojica odpotuje z Bleda.** Po poročilih iz Beograda, odpotuje kralj Aleksander in kraljica Marija dne 5. avgusta v Dubrovnik, kjer ostaneta nekaj dni, nakar pose- tita še ostala mesta Dalmacije.

*** Kraljevič Gjorgje v Beogradu.** V nedeljo zvečer se je pripeljal z orien- tskim ekspresom v Beograd kraljevič Gjorgje, starejši brat našega kralja. Kraljevič se namerava sedaj stalno naseliti v Beogradu.

*** Odličan gost v Jugoslaviji.** V Za- greb je prispel v soboto narodni po- slanec in direktor uglednega lista »Journal de Geneve« gosp. Edvard Chapuisat, ki je na svojem infor- mativnem potovanju prehodil Jugosla- vijo ter ostane sedaj nekoliko dni v Zagrebu, da se osebno informira o hr- vatskih razmerah.

*** Poslanik Balugdič, zastopnik na- še države v Atenah,** je prispel v Ble- da, kjer je bil sprejet od kralja po- novno v posebni avdijenci, včeraj zo- pet v Beograd.

*** Poljski generalni konzul v Zagre- bu dr. Szcezpanski** je bil imenovan za poljskega generalnega konzula v Bitom v Sloziji in je že odpotoval na svoje novo mesto. Posle poljskega konzulata v Zagrebu vodi začasno podkonzul Sygmunt Zizinski.

*** Srbski seljaki v Sloveniji.** Srbski seljaki se pridno pripravljajo za izlet v Slovenijo, da vrnejo slovenskim tova- rišem poset. Pričakovanih je dosedaj že 120, ki odpotujejo v Slovenijo dne 5. septembra, da vpoznajo slovenske gospodarske razmere.

*** Krediti za zdravstvo v Sloveniji.** Kakor nam sporoča finančna delegaci- ja, je finančno ministrstvo z brzojav- nim odlokom D R br. 91.213. dospelim v Ljubljano dne 29. julija zvečer, do- volilo zdravstvenemu odseku v Ljub- ljani kredit 500.000 dinarjev.

*** Nemške gimnazije v Vojvodini.** V Novem Sadu in Pančevu se pričetkom novega šolskega leta otvori drugi raz- red državne nemške gimnazije.

*** Medzavezniški invalidski kongres** se bo vršil v Jugoslaviji; prične se 10. septembra t. l. s svečano otvoritvi- jo v Ljubljani; dne 13. septembra se bo nadaljeval v Zagrebu ter se bo s štiridnevnim zborovanjem v Beogradu zaključil dne 20. septembra. Vse pri- prave za ta kongres vodi oddelek za socialno politiko, invalidski odsek, v Ljubljani.

*** Promocija.** Na zagrebski univerzi je bil včeraj promoviran za doktorja filo- zofije gospod Josip Birs, urednik »Ju- goslavije«.

*** Himen.** V Celju se je poročil v so- boto g. dr. Franc Kloor, odvetnik v Kozjem z gđ. Marto Križajevic iz Cel- je, v Mariboru pa g. Martin Zimerman z gđ. Matildo Petanovo. Čestitamo!

*** Smrtna kosa.** Včeraj je umrl v Lju- bljani po dolgi bolezni v 74. letu sta- rosti, g. dr. Josip Stare, tajnik finančne prokurature v pok., posestnik in bivši občinski svetovalec v Ljubljani. Pogreb bo danes ob 4. uri popoldne iz Gospo- svetske ceste št. 5 do mestne meje. Na- kar se prepelje truplo pokojnika v Men- goš, kjer bo položeno v sredo popoldne v rožbinsko grobnico. — V Brezicah je umrla ga. Marija Virant, roj. Postl. Blag- jana spomin, sorodnikom pa naše so- žalje.

*** Novo zdravilišče za jetiko v Slove- niji.** Dolgoletni strokovni zdravnik, g. dr. Karol Pečnik, odpre, kakor nam po- ročajo na jesen zdravilišče za jetiko

— »Sanatorij dr. Pečnik« pri Rogški Slatini. V krasni legi, v sredi velikih gozdov, 10 minut od Slatine. Ker sta Topolšica in Golnik prenapolnjena, bo sanatorij dobrodošel kot prvo in edino privatno zdravilišče v Sloveniji za pre- možnejše kroge ter bo lahko nudil tudi boljše oskrbo. Vprašanja na šef-zdrav- nika: Dr. Pečnik, tačas Sv. Jurij ob juž- ni železnici.

*** Dr. Jos. Furlan j.** Včeraj, v torek popoldne ob 8. uri se je vršil pogreb pok. ljubljanskega odvetnika dr. Furla- na z Mirk na verdenskem pokopališču. Po- greba so se udeležili gg. pokraj. namest- nik Iv. Hribar, vladni komisar ljubljans- ke občine dvor. svetnik dr. B. Senek- kovič, deputacija Odvetniške zbornice, zastopniki Zveze industrijcev, veliko število odvetnikov, zastopnikov dežel. sodišča, drž. pravdnictva, ljublj. in oko- liških trgovcev in obrtnikov, uradnikov žensstva, verškega gasilskega društva l. dr. Vse spremljevalce je polnila naj- globlja žalost nad nenadno smrtjo tlače- ga moža, ki je imel ogromno prijate- ljev po vsej deželi. Plakanje pokojni- kovih otrok je pretresalo duše in srca. Po- kojnik je bil najboljši prijatelj pesnika Frana Gestrina; ko je bil pesnik že teko- ko bolan, je dr. Furlan založil in izdal Gestrinove zbrane pesmi. Dr. Furlan počiva zdaj na krasno ležečem verdenskem pokopališču ob ožetu in materi pod slo- vensko lipo. N. v. m. p.

*** Glavna skupščina Jugoslovenskega šumarskega združenja.** Poročajo nam: Dne 8. septembra in naslednje dni se bo vršila v Beogradu toletna glavna skup- ščina Jugoslovenskega šumarskega dru- ženja. Na dnevnem redu je med drugim volitev novega odbora ter izpremeba pravil in poslovnika. Dan pred glavno skupščino, to je dne 7. septembra ob 9. dopoldne, se bo vršila seja upravnega odbora in konstitucije delovnih odsekov.

Po končanem zborovanju bosta dve eks- kurziji, ena po Donavi do meje, druga v notranjost Srbije. Za popust po želez- nici in za stanovanja se bo poskrbelo. V to svrhu je potrebno, da se vsi ude- ležniki iz Slovenije, z navedbo oseb (gospodi, dame) priglasiijo najpozneje do dne 15. avgusta pri tajnistvu Podružnice J. S. II. v Ljubljani, Križanke.

*** Železniška karta Jugoslavije.** Znani strokovnjak, geograf in kartograf prof. D. J. Derocco v Beogradu je izdal izvir- no železniško in brodersko karto kra- ljevine Srbor, Hrvatov in Slovencev. Do najmanjših podrobnosti dovršena karta pomenja remek-delo svoje vrste, ki ni- še zaostaja za znanimi Freytagovimi kartami. Zaznamovane so tudi vse pro- jektirane proge. Ker je karta sestavljena po uradnih podatkih ministrstva sa- obračaja, je popolnoma zanesljiva. Do- biva se pri Tourist-Office, Ljubljana, po ceni 10 Din za komad.

*** Zvišanje taks.** Delegacija ministrstva financ opozarja občinstvo na spremembe taksne tarife, katere vsebujejo čl. 5 — 7 zakona o proračunski dvanajstini za me- seč Julij (glej »Uradni list«, kos 76 štev. 225 iz leta 1922.) Med drugim je zvišana taksa za vloge, carinske prijave, in de- klaracije od 2 na 2 Din, za priloge od 0.50 na 1 Din, za spričevala in potrdila, administrativne odločbe in pritožbe od 5 na 10 D, igralne kvarte in domine od 30 na 50 Din za kupne pogodbe o premiti- nah od 1 odst. na 2 odst., o nepremič- ninah od 5 na 6 odst. in za zakupne po- godbe od 1 odst. na 2 odst. Te takse se pobirajo v zvišanem iznosu izza 1. av- gusta 1922. Znižana je in sicer izza 1. ju- lija 1922 samo taksa za stave pri sport- nih tekmah od 20 odst. na 10 odst.

*** Obrtno nadaljevalna šola v Mariboru** je štela v šolskem letu 1921/22 za- vajence 15 razredov, za vajenke pa 5 razredov. Začetkom šolskega leta je bi- lo vpisanih 632 vajencev in 260 vajenk, torej skupaj 892; ob koncu šolskega leta je še bilo 546 vajencev in 213 vajenk, skupaj 759. Dober končni red je dobilo 436 vajencev in 173 vajenk; slabo ocen- jenih ali sploh neredovanih (izstop, pre- selitev itd.) je ostalo 196 vajencev in 87 vajenk. Glede na narodnost je bilo ob sklepu šolskega leta pri vajencih 409 Slovencev, 7 Srborhrov, 1 Čehoslovak 129 Nemcev; pri vajenkah pa 129 Slo- venk, 8 Srborhrovic, 1 Čehoslovakinja in 80 Nemk. Po veroizpovedi je bilo skupaj 745 katoliške, 1 pravoslavne in 13 evangelijske vere. Poučevalo je 23 učnih moči, in sicer 18 učiteljev in 5 uč- teljic. Šolski obisk je bil vobče mnogo bolj zadovoljiv kakor v lanskem šol- skem letu. Šolski odbor se je trudil iz- datno v propevanje šole, zlasti pa se v dobavo sredstev za njeno vzdrževa- nje, tako da je bilo možno redno izpla- čevati honorarje učiteljstvu. Tudi tuk. »Slov. obzornik« je bilo šoli jako naklonjeno. Ob sklepu šolskega leta je pridelilo za vajence in vajenke lepo uspešno interno slavnost, pri kateri je bi- lo nagradjenih v vsakem razredu po dvo- je vajencev ali vajenk z večjim denar- nim zneskom, naloženem na hranilnično knjižico.

*** Javna varnost v kočevskem okraju** ni ravno vzorna. Neka tolovajska tolpa že dalje časa ogroža prebivalstvo in nje- ga imetje. Pred 14 dnevi so v ribniški okolici obstopili tolovaji hišo nekega gostilničarja ter jo temeljito izropali. Doma je bila samo stara mati in otro- ci, ki seveda niso mogli prepoznati zlo- kovcev. Tolovaji so imeli obroke s sa- jami namazane. Ko se je zadnje dni tr- govec Pavel Cepin vračal v Gornice, so ga v gozdu med Rakitnico in G. Kar-

oam napadli roparji in mu vstoma vsuli denarnico, v kateri je bilo 45.000 kron. Kleparja Ozimka iz Dolenje vasi so na Jaenici nevarno obstrčili.

*** Iz Rogške Slatine.** Po odhodu urb- ske siročadi, je poslal glavni odbor za »vaspitanje i zaštitu dece« sledečo br- zojavko: »Gospodja i gospodin Ivan Glinšek, nadučitelj, Rogška Slatina. Pod utiscima srdačnega i dirljivoga do- čeka i prijema naše dece v Slatini Va- ma i članovima odbora izjavljujemo vro- lo i bratske zahvalnosti. General Rašić, Kostić, Todorović, Popović, Šafarik.

*** Suša v Dalmaciji.** Tudi iz Dalmaci- je, zlasti iz dalmatinskega Zagorja pri- hajajo poročila o veliki suši, ki je uni- čila skoraj vso letino. Posebno trpe vi- nogradi, koruza, ki je prav lepo kazala, in ono malo pšenice, ki je bila posejana rodila je tako slabo, da se komaj more govoriti o žetvi. Na oljki se pojavlja už. Ljudje se boje težke zime.

*** Senzacionalna tihotapska afer.** To dni je bila, kakor poročajo zagrebški li- sti, zasadena v Mariboru, po zagrebški banki za trgovino, obrt in industrijo fi- nancirana »Industrija mesnih proizvo- dnev d. d. v Zagrebu«, ko je nameravala vtihotapiti čez mejo brez carine 17 va- gonov živih težkih svinj. Zasadeni so bili pri delu, morali so svojo namero priznati ter plačati globo v znesku 600 tisoč kron. Tihotapstvo je odkril carin- ski uradnik G. Knežević, katerega je »Industrija mesnih proizvodov« hotela podkupiti s 100.000 Din.

*** Požar v Smartnu na Pohorju.** Na skednju posestnika Dvoraka v Smartnu na Pohorju je te dni izbruhnil požar, ki je uničil vsa Dvorakova poslopja. Škoda je velika in je za posestnika tembolj občutna, ker so bila poslopja zavarova- na le za neznatno vsoto. Ogenj je baje zanetil zlobna roka.

*** Smetna nesreča graničarja.** V nede- ljo je hotel 33letni ruski graničar Ste- fan Somotijev preko tira na glavnem kolodvoru v Mariboru. Po neprevidnosti je zasel med vozove premikalnega vla- ka, ki se je v istem trenutku premaknil in ubogega graničarja takoj zmečkal, da je oblegel na mestu mrtve.

*** Zastrupljenje vsled pokvarjene klo- base.** 24 let stara ruska begunka dr. Vera Sen Lovan v Zagrebu je kupila prošlo soboto na ulici klobaso, katero je zavrla v Dijaškem domu, kjer je bila nastanjena. Kmalu jo je začela obhajati slabost in izgubila je zavest. Prepe- ljali so jo v bolnico, kjer se je zdrav- nikom posrečilo, rešiti jo iz smrtne ne- varnosti. Prodajalec pokvarjene kloba- se doslej niso mogli izslediti.

*** Nepreviden kolezar.** Neki klijčav- ničarski vajenec je v Prešernovi ulici v Ljubljani gospo Antonijo Koželj, po- slovodkinjo »Narodne knjižarne«, po- dri na tla s tako silo, da si je gospa pri padcu zlomila levo roko na dveh mestih. Prepeljali so jo v bolnico. Ne- previdni kolezar, boječ se posledic, pa jo je naglo popihal.

*** Kaznovani pretepač.** V noči od ne- delje na ponedeljek je prišel na ml. v Studence pri Mariboru čevljar Srečko Ko- tusek šolo proti jutru močno vlinjen do- mov. Kmalu se je sprl z ženo in s svo- hišo. Sledil je pretep, tekom katerega ga je nekdo sunil z nožem v desno ra- mo tako globoko, da so ga morali pre- peljati v bolnico.

*** Velikodušen tat.** V Koserjevem ho- telu v Putju je te dni prenočil mlad člo- vek, ki se je prijavil kot Ivan Kavčič iz Fale. Ko si je dal zvečer prinesi ča- šico žganja, je natakariči velikodušno dal 10 kron napitnine. Veliko pa je bilo začudenje, ko je ponoči izginil darežljivi- vi tujez iz hotela, z njim pa tudi tri rjuhe, dve odeji in namizni prt. Tujec jo je popihal skoz okno — brez sledu.

*** Tatvina v cerkvi.** Iz cerkve sv. Marjete pri Putju so neznan zlikovci ukradli pozlačeno monstranco in dva ci- borija v skupni vrednosti 20.000 kron.

*** Miši odkrile tatvino.** Na zagrebški policijski urad je prišel te dni neki raz- burjen gospod ter prijavil, da mu je bilo ukradeno pol milijona kron, za 100.000 K zlatnine, ček za 15.000 K in vložna knji- žica. O tatovih ni bilo sledu, vse pa je kazalo, da so bile storilec dobro znane hišne razmere. Osumljena in aretirana je bila najprej služkinja prijavnika, ven- dar se ji ni moglo ničesar dokazati. Iz- vršena je bila tudi hišna preiskava pri osebah, ki so v zadnjih dneh prihajale v hišo, med drugimi tudi pri bivšem avstrijskem oficirju Francu Petriju. Po- zitivnega uspeha ni bilo in izgledalo je, da bo treba voditi preiskavo v drugi smeri. Sedaj pa se je pripetil nenava- den slučaj. Dva dečka sta v nekem grmčju na Zrinjskem trgu zapazila miš, ki je glodala neke papirčke: bila sta dva bankovca po 10 Din. V grmčju sta našla dečka še listnico, v kateri je bi- lo približno 20.000 kron. Najdenino sta lo približno 20.000 kron. Najdanino sta dečka izročila policiji. Začelo se je raz- mišljati o čudni naklenini in domnevati, da je listnica morebiti v zvezi z gori omenjeno tatvino. Upokojeni častnik Petri, ki stanuje v bližini Zrinjskega trga, je bil zopet zaslišan in po dolgem obotavljanju je končno priznal, da je on izvršil tatvino. Z ukradeni kaseto je šel Petri v stolno cerkev, vzel iz nje denar, a listnico vrgel na potu do- mov v grmčju na Zrinjskem trgu. Na- šlo se je še 420.000 kron in vsa zlatni- na. Ostalo gotovino je Petri že porabil. Tat, katerega zločin je na tako čuden način prišel na dan, je bil aretiran in izročen sodišču.

Gospodarsivo

OBCNI ZBOR LJUBLJANSKEGA VELESEJMA.

Včeraj se je vršil ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani I. redni občni zbor Ljubljanskega velesejma. Zborovanje je otvoril predsednik Trgovske in obrtniške zbornice Knez, ki je podal besedo glavnemu referentu, ravnatelju Ljubljanske- ga sejma g. Milanu Dularju, ki je povdar- jal, da imajo ljubljanske sejske prire- ditve namen pospeševati in utrjevati medsebojne stike industrijskih, trgovskih in obrtnih krogov. Povdarjal je tudi, da je po končani lanski prireditvi došlo k njemu mnogo trgovcev in industrijcev posebno in Srbije, ki so povdarjali, da so mnogo proizvodov, ki so bili razstavlje- ni na sejmu, doslej naročevali iz Fran- cije, Anglije in Češkoslovaške, ker niso vedeli, da je industrija Slovenije že tako visoko razvita. Konzorcij Ljubljanskega velesejma je dolgo časa razmišljal, naj bi bo velesejem v Ljubljani nacional- na ali internacionalna prireditev. Končno se je odločil za slednje, kar je imelo tudi ugodne rezultate: industrija Slove- nije je že tako močno razvita, da lah- ko konkurira z inozemsko, zdrava kon- kurenca pa je dobra za vsako državo. Tudi je bilo treba omeniti razliko med našimi in tujimi sejskimi prireditvami: ker se naša industrija šele razvija, zato iščemo v prvi vrsti razstavljalce — ino- zemstvo pa, ki je že na visoki industrijski stopnji, išče v prvi vrsti kupce. Da- si je bil lansko leto prvi poskus, je ven- dar prireditve končala s prav lepim re- zultatom, letos pa se bo sejmšče še znatno povečalo in razširilo. Razstavl- ni prostor je znašal lansko leto 25.000 kvadratnih metrov, od tega je bilo zasede- nih po 470 razstavljalcih 6308 kvadrat- nih metrov, prometa s kupci pa je bilo 600 milijonov kron, kritika, doma- ča kakor tudi inozemska, prav ugodna. Permanentnih legitimacij je bilo izdanih 8000, dnevnih 100.000, obiskovalcev pa je bilo nad 120.000. Referent je tudi po- vdarjal, da je bila vlada Konzorciju zelo naklonjena in da je s svojimi podporami znatno podpirala celo prireditve.

Letos se bo sejmšče razširilo za 15 tisoč kvadratnih metrov in se bosta zgradila dva nova velika paviljona. Nato je govornik referiral tudi o Zagrebškem sejmu in izjavil, da se je izprva sma- tralo to za nekako konkurenčno podjet- je, končno pa je došlo do sporazuma v tem smislu, da je bilo sklenjeno, da se vršita v Jugoslaviji vsako leto dva vele- sejma: spomladi v Zagrebu, v jeseni pa v Ljubljani. Natančen dogovor pa se bo izdelal po II. ljubljanskem velesejmu. Iz- vršile so se malenkostne izpremembe pri upravnem odboru konzorcija Ljubljans- kega velesejma. Mesto odstopivšega veletrgovca, g. Alojzija Lillega je bil soglasno izvoljen v upravni odbor gos- pod ravnatelj Milan Dular. Tudi za- stopnik mestne občine Ljubljanske gos- pod Franc Orehek je vsled razpusta Ljubljanskega občinskega sveta izstopil, nakar bo začasno fungiral kot zastopnik Ljubljane g. magistratni ravnatelj dr. M. Zarnik. Pri letošnji sejski prireditvi bo Narodna galerija otvorila prvo historič- no razstavo slovenskih slik, ki jo bo subvencioniral velesejem. Izgledi za bo- doči velesejem so zelo ugodni, število razstavljalcev se zelo množi, posebno število industrijcev iz Češkoslovaške. Upamo, da bo uspeh letošnje prireditve še mnogo lepši od lanskega.

Pridobivajte »Jutru« novih naročnikov!

Vremensko poročilo

Ljubljana, 31. julija 1922.

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padevina mm
Ljubljana	7.	766.0	14.7	vzhod	jasno	—
Ljubljana	14.	764.3	26.7	—	več jasno	—
Ljubljana	21.	761.6	21.3	brezvetra	jasno	—
Zagreb	7.	761.5	16.0	—	—	—
Beograd	7.	768.4	10.0	vzhod	—	—
Budaj	7.	765.5	15.0	jug. zap.	—	—
Praga	7.	766.4	13.0	—	oblačno	—
Inozemst.	7.	768.4	11.0	brezvetra	jasno	—

V Ljubljani barometer stan., temperatura normalna. Sonce vstaja ob 4:40, zahaja ob 19:34

Naznanilo.

Tvrdba Jernej Pirnat, pilarna, Martinova cesta št. 8, je pod sodno upravo. Naročila in plačila je na- slovijati na upravo pilarne Martinova cesta št. 8. Vsa naročila se bodo izvrševala točno, solidno in po zmernih cenah ter se v to svrhu priporoča

uprava.

2376

Izjava.

Z ozirom na objavo Jožka Severja izjav- ljamo, da Jožko Sever nima od nas nobenega pooblastila za naročila pri stavbi v Sp. Šiški, Kmetijska ulica, ter je dotična objava brez- premetna.

Od danes naprej je postavljen za izplačila za delavce, ki so zaposleni pri tej stavbi, gosp. Valentin ACCETTO, mestni stavbeni mojster. Ostale račune do 500.000 K pa plačuje banka sama.

Alojzij, Franc in Slavko Planinšek, Ljubljana, Karlovska cesta 18.

2376

— XII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljarskih nasadov. Zalec, 31. julija: Od našega sadnjega poročila zamoremo o stanju hmeljarskih nasadov le ugodno poročati. Vseled pri- mernege vremena prehaja golding v ko- bule in pozni hmelj je v najlepšem cvetju. Obiranje prvega se bo prišlo. — Kakor običajno — sredi meseca avgu- sta in ono poznega mu boče neposred- no sledilo. Obča se sodi, da bomo leto- morda več pridelali, kakor v minulem letu. Tudi kupčija se bo oživela početi, ker se prihajajo kupci.

Posiano.

«Novi Čas» št. 165 z dne 24. julija 1922 objavlja na drugi strani med »Ljub- ljanskimi dogodki« notico: »Pred novi- mi razkritji v JDS«, glasom katere naj bi bil ugleđen ljubljanski trgovec založil pri svojem zastopniku odvetniku dr. H. nad polmilijonski znesek za sklad JDS, da so mu uplnili veljaki JDS izposlovali pri vladi gotove ugodnosti, ter da nabe- stvo JDS in blaginjak ne vedo ničesar o tem darilu in zatrinjejo, da tudi ne vedo, v katere svrhe in po katerih osebah se je ta znesek vnorabil.

Ker sem že 14 dni odsoten iz Ljublja- ne, sem za to notico izvedel šele danes iz dopisa, s katerim me tajništvo demo- kratske stranke v Ljubljani vpraša, če sem pod dr. H. mišljen fax in če morem dati kake podatke.

Ker sem edini ljubljanski odvetnik, katerega ime pričenja s črko H, je ne- mogoče domnevati, da mišli »Novi Čas« na kakega drugega odvetnika, in mi dvo- ma, da so razun tajništva demokratske stranke prišle pri citiranju citirane notice pač tudi še druge osebe na misel, da sem podpisani v zvezi s kakim zneskom, darovanim iz takega ali drugega noma- na za kak sklad JDS, morebiti celo, da sem kak tak znesek poneveril ali pomagal poneveriti. Z ozirom na to se čutim dolžnim, na citirano notico javno pojasniti, da ni nikdar kake oseba zalo- žila pri meni kakega zneska za kak sklad JDS iz kakršnegakoli namena, zlasti pa ne označenega zneska iz na- mena, da bi ji veljaki JDS izposlovali kake ugodnosti.

Ker me pozna, ve, da kot odvetnik v dosego ciljev svojih strank ne segam po podobnih sredstvih, se bolj pa, da niti vinarja nikdar poneveril nisem in ne bom. Če pisca ali inspiratorja citirane notice morebiti boli dejstvo, da se je moja odvetniška pisarna v razmeroma kratkem času lepo razvila, mu bodi po- vedano, da je to posledica resnega stro- kovnega dela in poštenja, ne pa podpore ene ali druge politične stranke ali celo kakih temnih afer, na kar namigava »Novi Čas«, ki bo imel priloško, da ne kompetentnem mestu dokaže, kaj je nje- mu in njegovemu dopisniku znanega o meni.

Rogaška Slatina, dne 29. julija 1922.
Dr. Josip Hadu, odvetnik
v Ljubljani

Odgovorni urednik Fr. Brozovič.
Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«.
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Tvrdba 37/111
F. DEBELJAN (prej R. Hasberger),
Ljubljana, Sodna ulica št. 5,
igra interesentom za gramofone in plošče v trgovini vsak čas bres- plošno. Svetovni vsilati: Caruso, Battistini, Titta Rufo, Slezak, Frieda Hempel, Schalljapin, Selma Kurz itd.

Hči papeža

— Lukrecija Borgia

III del.

1. poglavje.

Na velikonočno nedeljo leta 1500 se je odigral izreden in dotlej neviden prizor. Dvestotisoč ljudi je klečalo pred cerkvijo sv. Petra na kolenih, da prejmejo blagoslov Aleksandra VI.

Zbrali so se verniki iz vseh delov Evrope, da započnejo novo stoletje na pobožen in dostojen način. Rim je bil prepoln, da bi se mogli v njem nastaniti vsi dospeli romarji in jih je na tisoče moralo spati na cerkvenih stopniščih in po trgih, ali pa so se namestili po poljih pred vrati večnega mesta.

Ogromne prehrabne zaloge, s katerimi se je Rim oskrbel za to svečanost, niso zadostovale in so morali mnogi romarji stradati, posebno se oni, ki so bili tako neprevidni, da niso ničesar vzeli seboj na pot.

Vendar so verni romarji prenašali vse te nepravilnosti brez pritožb, celo še z veseljem mučnika, ki trpi za svoje prečiščenje. Saj jim je bilo vendar usojeno, da z licem v lice vidijo velikega papeža Aleksandra VI., da čujejo njegov glas, prejmejo njegov blagoslov in se uverijo o divnem sijaju njegove veličine in moči, katera jim je bila doslej znana le po skoro neverjetnih vesteh.

In zares, v onem času je bil Aleksander VI. na vrhuncu svoje mogočnosti.

Kakor vsako svojo pravditev, je Aleksander VI. aranžiral zelo prenušljeno tudi te svečanosti, ki se naj v Rimu obhajajo ob nastopu novega stoletja. Predvsem je ta ogromna množica romarjev, ki se je navela v Rim, zopet napolnila papežev blaginje, saj je požrtvovalnost vernikov bila brezmejna, a bil je tudi že zadnji čas, da se napelje zlata reka v precej izpraznjene papežev skrinje in jih zopet do vrha napolni z zlatom.

Različna Cezarjeva podvzeta, kakor njegovo potovanje na dvor francoskega kralja in s tem vezani dogodki, so stala mnogo denarja. Cezar Borgia je nastopal na dvoru Ljudevita XII. zares s kneževskim sijajem. Da si pridobi pri kralju vpliv, je z velikimi vsotami podkupil vse vladne svetovalce, a s tem si je mladi, podjetni papežev sin obenem osigurati tudi najboljše uspehe.

Najprej mu je uspelo pridobiti roko princeze iz kraljevega rodu V Parizu se je zaročil s Charlotto D' Albert, sestro vladajočega navarskega kralja. Lepa, toda duševno slabše razvita princeza se je brez pomisleka popolnoma vdala kot politično orodje v Cezarjeve roke, a to tem raje in hitreje, ker je lepi in lokavi zapeljivci napravil nanjo zelo globok utis. Ljudevit XII. je imenoval Cezarja za vojvodo Valenškega, naslov, ki je bil vezan z visoko letno rento.

Tako se je kapital, ki ga je Borgia vložil za pohod na Francosko, ki je presegal ogromno vsoto dvestotisoč zlatnikov, pričel dobro obrestovati.

Toda Borgia, oče in sin, sta bila navajena računati s čisto drugimi številkami. Na umu so jima bili vse drugi, plodovitejši posli in tudi te je izvršil Cezar v popolno zadovoljnost svojega očeta. Odkar se je zvezi med Borgia in Francozi pridružila tudi beneška republika, sta Francija in Beneška takoj začeli z novimi srditimi napadi na milansko vojvodino. Ni trajalo dolgo in ta lepa deželica je padla pod oblast francoskega kralja.

Cezar Borgia je, kakor pravi zgodovinar Gregorovius, sledil francoskim zastavam kakor skobec; čakal je samo na prikladen trenutek, da zgrabi svoj plen. Zdelo se mu je, da je njegov čas došel, ko je nad Milanom zaplapolala francoska zastava. Tedaj je zahteval od Ljudevita XII. potrebne čete, da si podvrže Romagno. Dobil jih je.

Po imenu je pripadala Romagna že zdavnaj papežtvu, in mnogi mali knezi, ki so si deželo razdelili med seboj, do skrajnosti izrabljali ubožno prebivalstvo in vladali z najkrušnejšo tiranijo, so morali nekdanj plačevati tribut papežski stolici, torej Borgiaem, ker ti stihob se pojma cerkve in obitelji Borgia nista ločila. Toda ti mali fevdalni despoti, ki so svoje pritlikave države osnovali v dobi, ko so papeži stolovali v Avignonu, so se sčasoma odvadili izpolnjevati svoje dolžnosti. Niso več marali odpirati svojih mošnjikov, smejali so se papeževim pretvjam, niso mu pošiljali tributa in mu brez posebnih koncesij niso dajali niti čet, niti odškodnine. Odtegnili so se tudi malim službam in dolžnostim, za

katero je Aleksander VI. trdil, da so napram njemu obvezani nanje.

S temi malimi, a zelo opasnimi razbojniki je bilo treba končno obračunati. Te male, divje bestije, ki so trgale vse, kar jim je prišlo pod kremplje, so morale zdaj na lastnem vratu občutiti kremplje močnejšega in krvoločnejšega grabljivca.

Aleksander VI. je razglasil, da je večina baronov v Romagni in Markah izgubila svojo oblast, ker niso hoteli cerkvi plačati tributov, in Cezar Borgia je korakal proti njihovim utrjenim gradovom na čelu svojih francoskih čet in z močno vojsko meznikov, ki so komaj čakali na novo prilžnost plenjenja.

Oče Borgia se je pobrigal, da je postavil ogroženim baronom svaričen vzgled.

Gospodarja v Sernonetu, barona Gaetani, je papež pod pretvezo, da želi z njim mirno razpravljati, zvalil v Rim, a komaj je nesrečnik došel v gnezdo Borgiaev, so ga vrgli v ječo Angeljske trdnjave. Ze v par dneh je bil baron Gaetani mrtev. Jed, ki so mu jo dali v ječi, je bila zabeljena z običajnim borgiaškim pozdravom.

Enako odločno in radikalno je delal Cezar. Ker je razpolagal z osemnajst tisoč vojske, ni potreboval niti strateškega talenta, niti posebne vojaške hrabrosti, da ostane zmagovalce v Romagni. Padli sta trdnjavi Imoli in Forta, mali knezi so končavali v kratkih, obupnih bojih, ali pa so se ponižno podvrgli Cezarju, ki jih je zgrabil trdo in težko.

Tako je bila dežela podvržena borgiaškemu gospodu in Cezar se je lahko s pravico nazival »gospodarja Romagne«.

Toda Cezar še ni dovršil svojega krvavega posla, še je bilo številno sovražnikov obitelji Borgia močno. Posebno Florentinci so bili papežu in njegovemu sinu trn v peti, ker so bili navzlic temu, da je bil Savonarola že obsojen od podkupljenih sodnikov in je moral na grmadi izdahniti svojo plemenito dušo, še vedno navdahnjeni z njegovimi nauki in bili zato besni sovražniki Borgiaev.

Ampak za enkrat je želel Cezar uživati svoje zmagovalstvo. Hotel je, da ga Rimljani praznujejo. In k temu dogodku je papež Aleksander VI. bil bil silno opazljiv za svojega sina, pozval takorekoč ves svet. Priredil je zato velike svečanosti ob nastopu novega stoletja. Ono velikonočno nedeljo namreč, ko so rimski zvonovi doneli tako jasno in svečano, kakor nikoli prej, je slavil svoj voh v Rim zmagovalce, z lovrom ovenčani Cezar.

Na čelu številnega in sijajnega spremstva se je dal Aleksander VI. na dragoceni nosilki nesti iz Angeljske trdnjave, da pri Hadrijanovem mavzoleju sprejme svojega zmagovalnega sina.

Vsi kardinali in dostojanstveniki, med njimi tudi tuji poslaniki na papeževem dvoru, so tvorili špalir, ko je Cezar Borgia stopal pred svojega očeta in padel pred njim na kolena.

(Dalje prihodnje.)

Brez posebnega obvestila.

Potrjeni globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nepoznani brat in stric, gospod

dr. Josip Stare

finančne prokuratorje tajnik v pok. in posestnik, bivši občinski svetovalec v Ljubljani itd.

dne 31. julija t. l. po dolgi mukopolni bolezni, v 74 letu svoje dobe mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v Ljubljani v torek, dne 1. avgusta ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Gospodarskega sveta št. 5 do mestne meje in se prepelje nato v Mengeš, kjer se položi truplo dne 2. avgusta ob 9. uri popoldne v rodbinsko grobnico k večjemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah. Presi se tihega sozolja.

V Ljubljani, dne 31. julija 1922.

Anton, Ferdinand in Feliks Stare
bratje.

Frano Virant javlja s tužnim srcem v svojem in v imenu svoje hčerke **Irme** vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je nepozabljiva, preljubljena dobra soproga in mati

Marija Virant, roj. Postl

po dolgi mučni bolezni danes dne 28. julija ob 2. uri popoldan previdena s tolažili za umirajoče mirno v Gospodu za vedno zatienila svoje oči.

Truplo predrage rajnice bo v nedeljo dne 30. julija ob 4. uri popoldan položeno v lastnem grobišču.

Maše zadušnice se bodo brale v župnijski cerkvi 31. julija ob 7. uri in v samostanu v Brezicah dne 1. avgusta ob 7. uri.

Brezice, dne 28. julija 1922.

2371

Samostojen, bilance zmožen

knjigovodja in korespondent

zmožen popolnoma slovenskega in nemškega jezika in pisanja, po možnosti izvežban v železninski trgovini, se išče za železninsko podjetje na Gorenjskem. Podrobne ponudbe dobro priporočenih prosilcev naj se vpošljejo pod »Železninska tovarna« na upravo »Jutra«.

Poslovodja se sprejme

v podružnico trgovine z mešanim blagom in deželni pridelki na debelo.

Predpogoji: Absolvirana trgovska šola in dokazi o opravljanju slične službe do sedaj. Ponudbe na Butina & Kajfež, Kočevje.

Zbiralci znamk!

Jugoslovanske znamke iz plebiscita (Koroško) a avstr. K 1500.—, avstrijske znamke K 1800.—, solnograške (za časa plebiscita) avstr. K 1400.— za časa velike povodnji avstr. K 1200.—, avstrijske znamke v dobrodelne namene so pred kratkim izšle. Z naročilom pošljem obenem znesek avstr. K 2800.— iz svojega bančnega računa pri avstr. kreditnem zavodu za trgovino in obrt, podružnica v Celovcu. Oglas je veljaven za teden dni. Dalje oddam zastopstvo novega prepotrebne predmeta. Lahko delo pri pisalni mizi. Dnevni zaslužek 50 do 60 Din. Vzorci blaga in natančna navodila le proti vpošiljavi Din 6.—.

OTON MERK

trgovska agentura in komisijska trgovina, uvoz in izvoz. Celovec (Koroško) Bahnhofstrasse 49 (Avstrija).

V trajno delo sprejemmo

10 kamnosekov

proti dobri plači ali na akord. — Ponudbe na: Kamnoseška industrijska družba v Celju. 2367

Zobni atelje

Ferd. Palovec

zopet sprejema. — Istotam se sprejme praktikant. 2374

Naiceneiše

otroške vozičke, drokolesa raznih modelov, vsakovrstni deli za razne stroje, pnevmatika in zastopstvo malih pomožnih motorčkov za navadna kolesa; 1878

„TRIBUNA“ Ljubljana
Karlovska cesta št. 4. Zvonarska ulica št. 1. Sprejemajo se tudi popravila.

Gostilničarji, pozor!

Priporočamo svojo veliko zalogo raznovrstnih vin iz tukajšnjih gor, Bizeljsko, Sromlje, Pišce, in sicer rdeča vina od K 22.— naprej, dobra bela vina od K 24.— naprej. Zbrana črna sladka vina, Rizling K 30.— do 32.—. Točna in solidna postrežba in tudi sodi na razpolago. »Globus«, trg. dr. z o. z., Brezice ob Savi. 2353

Industrija perila

POVH & MEDIC, NOVO MESTO.

Nudim

po najnižjih cenah: otrobe, moko za krmo, fižol, kumna in druge deželne pridelke Ljudevit Sirc, Kranj. 2328

KORESPONDENT

izvežbana, zanesljiva ter samostojna moč spreten strojepec in stenograf se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme pri večjem tovarniškem podjetju v Ljubljani. Istotam se sprejme tudi

pisarniški praktikant.

Ponudbe pod »Korespondenca 350« na upravnistvo »Jutra«. 2343

Ing. dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir in mestni stavbenik Ljubljana, Gradišče 13.

Stavbno podjetje in tehniška pisarna za betonске, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturno, ter vsakovrstne visoke zgradbe. 1558

Izvršitev. Projektiranje.

Kupimo vsako množino 2315

brusnega lesa

(Schleifholz), debelega od 7 cm in čez, dolgega od 1 m in čez, za takoj in za poznejše stalne dobave. Ponudbe I. jugoslov. posredovalnic za les v Mariboru.

Mali oglasi

Stanejo do 20 besedi Din. 3.—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, doplačevanje, ne premičnine do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plača se asprej. (Lahke tudi v znakah.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priložena znamka za odgovor.

Službe

Knjigovodja, 2368

vsestransko trgovsko rutinirani, se sprejme s 1. septembrom t. l. Cenjene ponudbe sprejema Bor. Šbil, Kočevje.

Učeno

za manufakturno prodajalno se išče. Kje, pov. uprava »Jutra«. 2348

2 mizarska pomočnika

sprejme Jak. Fortuna, mizar, mojster, Ziri št. 32. Plača po dogovoru. 2337

Prodaj

400 m tračnice,

130 mm visoke, okoli 33 kg pri metru težke, z vsemi pripadajočimi deli (tračnice ležeče v Mariboru), se takoj odda. Ponudbe na poštni predal 29, Maribor. 2304

Psi, foksterierji

(tudi dobri čuvaji) se pocieni prodajo v hotelu »Tivoli«. 2379

Stanovanja

Poletno stanovanje

na Bledu, lepo opremljeno, obstoječe iz treh sob in priključni, v krasni, mirni legi, se odda. Vprašati je pri gospe Gerkman, vila »Lipa«, Zelenice št. 51. 2358

Mlad trgovce 2380

prosi posojila na dobro idečo trgovino do K 25.000 proti visokim obrestim in gotovem

Damska narodna noša, lepa, dobro ohranjena, kompletna, se kupi. Kje, pov. uprava »Jutra«.

Dobro ohranjen pult in štelaža za specerijo, takoj naprodaj. Naslov pov. uprava »Jutra«. 2381

Kupim

Dva psa čuvarja,

do 10 mesecev stara, čiste, velike pasme, kupim. Ponudbe s popisom pasme in kvalitete ter z navedbo cene na upravnistvo »Jutra« pod znakom »Dva psa«. 2335

varstvu. Sprejme tudi družabnika, ki bi pomagal trgovcu. Ponudbe pod »25.000 kron« na upravo »Jutra«.

Meblovano sobo

za takoj išče v mestu ali na periferiji soliden dr. uradnik, ima lastno vrhno posteljno opremo. Cenj. ponudbe pod »Snaznost« na upravnistvo »Jutra«. 2366

Neprepitnine

Hiša, 2378

skoro nova, enonadstropna, z velikim vrtom se prod. Kupce imana razpolago lepo stanovanje. Poizve se Sv. Petra cesta 95.

Parcela

v idilni legi se prod. Ponudbe pod »Solčno« na upravo »Jutra«. 2311

Razno

Posojilo 100.000 Din

proti dobrim obrestim in garanciji išče posestnik dobro vpeljanega obrtnega podjetja. Ponudbe pod »Posojilo« na upravo »Jutra«. 2303

Papirnica, knjigarna in knjigoveznica

z velikim prometom v Subotici se prod, tudi posamezno.

Ponudbe na »Kurir«, anončna pisarna v Subotici. 2368

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapatnika, sedlarje l. t. d. priporoča trdka

A. & E. Skaberné,

Ljubljana, Mestni trg 10.

Več stavbenih parcel

v velikosti po 400 do 500 m² se prod, v Zgor. Siški. Pojasnila daje Albin Smerkolj, Ljubljana, Kolodvorska ulica 24.

Industrijsko podjetje v Sloveniji išče za takojšnji nastop **perfektno stenografino in strojepisko** za slovensko in nemško korespondenco. Trajna služba in dobra plača. Začetnice naj se ne javijo. — Pismene ponudbe s sliko pod »Stenotyp« na upravo. 2356

Najfinejša ljutomerska vina ima v zalogi

Lovro Petovar, Ivanjkovec

lasnik vinogradov v Jeruzalemu. 2329

Potniki v Ameriko, pozor!

UNITED-AMERIKAN-LINES-INC.

prevaža potnike z najnovejšimi brzoparniki preko:

Hamburga, Southampton in Cherbourg v New-York.

Vozne liste ter vsa potrebna pojasnila izdaja

Simon Kmetec, zastopnik za Slovenijo,

Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.